

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1947-1948.

SÉANCE DU 27 NOVEMBRE 1947.

Proposition de loi prorogeant les dispositions légales qui interdisent l'ouverture et l'agrandissement de certains établissements de vente en détail.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'inégalité des conditions de la concurrence entre les grands établissements de vente au détail à rayons multiples et le commerce spécialisé, petit et moyen, a été dénoncée depuis longtemps. La correction de cette inégalité, qui joue surtout en faveur des premiers, a fait l'objet de plus de polémiques que d'études.

Une bibliographie assez complète de publications faites sur le sujet jusqu'au début de 1937 figure en tête du « Rapport des représentants des grands organismes de distribution à la Commission du commerce de détail » (Merxem-Anvers, Stockmans, février 1937). Avant la dernière invasion allemande, en effet, il avait été créé par le Ministre des Affaires Economiques, une Commission de l'espèce. Son travail ne paraît pas avoir, à l'époque, abouti à des conclusions pratiques. En tous cas, le Ministre n'en a tiré les éléments d'aucune solution légale.

C'est pourquoi, en 1936, sous la pression de plus en plus vive des classes moyennes, classes pour lesquelles la question présente un intérêt vital, le Gouvernement se décida à soumettre au Parlement un projet de législation provisoire destiné à interdire l'ouverture ou l'agrandissement des établissements de vente au détail à rayons multiples, en attendant que fût édictée une législation qui s'attaquât aux racines du mal.

La Commission des Affaires Economiques de la Chambre des Représentants, en son rapport déposé

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1947-1948.

VERGADERING VAN 27 NOVEMBER 1947.

Wetsvoorstel tot verlenging van de wettelijke bepalingen houdende verbod zekere instellingen voor detailverkoop te openen of te vergroten.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De ongelijkheid in de voorwaarden van de mededinging tussen de grote inrichtingen voor detailverkoop met menigvuldige afdelingen en de gespecialiseerde handel, kleine of middelgrote, werd sinds lang aangeklaagd. Het opheffen van die ongelijkheid, die vooral in het voordeel van de eerstgenoemde werkt, maakte het voorwerp uit van meer redetwisten dan van studies.

Een vrij volledige bibliographie van de publicaties, die in dat verband tot begin 1937 werden in het licht gegeven, komt voor in de aanvang van het « Verslag der vertegenwoordigers van de grote verdelingsorganismen tot de Commissie voor de kleinhandel » (Merksem-Antwerpen, Stockmans, Februari 1937). Vóór de jongste Duitse inval was, inderdaad, door de Minister van Economische Zaken een commissie van die aard opgericht. Haar werkzaamheden schijnen, toenmaals, niet tot praktische gevolgtrekkingen te hebben geleid. In elk geval heeft de Minister daaraan niet de elementen voor een wettelijke oplossing ontleend.

Daarom besloot de Regering, in 1936, onder de steeds groeiende druk van de middenstand, waarvoor de zaak van levensbelang is, aan het parlement een voorstel van voorlopige wetgeving vóór te leggen, om de opening of de vergroting van de inrichtingen voor kleinhandel met menigvuldige afdelingen te verbieden, in afwachting dat een wetgeving die het kwaad bij de wortel zou aanvatten, uitgevaardigd werd.

De Commissie van Economische Zaken van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, merkt in haar

le 5 novembre 1936, constate que les articles et l'ensemble du projet, ainsi que le rapport, furent adoptés à l'unanimité (p. 4). Elle note la déclaration du Ministre que la loi — dite, dès l'époque, loi de cadenas (p. 3) — n'était pas destinée à durer et serait « bientôt remplacée par une autre plus étendue... ». La Commission elle-même proclame : « Le projet constitue un moyen de sauvegarde provisoire, mais en même temps une indication en vue d'une protection légale plus large des classes moyennes » (p. 1).

La loi issue de cette procédure fut sanctionnée le 13 janvier 1937 et publiée le 17 du même mois. Elle ne devait, aux termes de son article 4, rester en vigueur que jusqu'au 1er mars 1937.

Jamais il ne fut donné suite à l'« indication » donnée de façon si formelle par le Parlement, ni aux engagements ministériels. Le 25 mars 1937, déjà, il fallut proroger la loi de cadenas. De prorogation en prorogation, elle a survécu jusqu'à présent.

L'examen du fond semble ne jamais plus avoir été abordé par un organe gouvernemental jusqu'au moment où M. Liebaert, alors Ministre des Affaires Economiques, reconstitua une Commission d'études, à forme paritaire; en janvier 1947. Le ministre disparu, on ignore si la Commission a poursuivi ses travaux et on doit constater que le Gouvernement n'en a, en tout cas, tiré aucune conclusion et n'a admis qu'à contre-cœur la prorogation décidée en juin dernier par le Parlement.

Cette prorogation expirera le 31 décembre prochain. Le Gouvernement vient de décider brusquement de ne pas prendre l'initiative de la renouveler et rien ne permet de présumer qu'une loi réglant la question puisse être discutée, votée et promulguée avant le 1er janvier 1948.

Il importe donc que la protection de la loi de cadenas, quelque imparfaite qu'elle soit, ne soit pas enlevée au commerce petit et moyen de ce pays.

A. BUISSERET.

verslag van 5 November 1936 op dat de artikelen en het geheel van het ontwerp, zomede het verslag, bij eenparigheid werden aangenomen (blz. 4). Zij stipt de verklaring aan van de Minister dat de wet, — reeds op dat ogenblik grendelwet (blz. 3) genoemd, — « niet bestemd was om van kracht te blijven » en « binnenkort zou vervangen worden door een andere, meer uitgebreide wet... ». De Commissie zelf verklaart : « Het ontwerp vormt een middel tot voorlopige vrijwaring, doch terzelfder tijd een aanwijzing met het oog op een meer uitgebreide wettelijke bescherming van de middenstand » (blz. 1).

De uit die werkzaamheden voortgekomen wet werd op 13 Januari 1937 bekrachtigd en de 17^e van dezelfde maand bekend gemaakt. Naar luid van haar artikel 4, moest zij slechts tot 1 Maart 1937 van kracht blijven.

Nooit werd gevolg gegeven aan de zo uitdrukkelijk door het Parlement gegeven aanduiding, noch aan de ministeriële verbintenissen. Op 25 Maart 1937 reeds moest de grendelwet verlengd worden. Van verlenging tot verlenging, heeft zij zich zelf tot op heden overleefd.

Het onderzoek van de grond der zaak blijkt nooit meer door enig regeringsorgaan aangevat geweest te zijn, tot op het tijdstip waarop de h. Liebaert, toenmalig Minister van Economische Zaken, in Januari 1947, een studiec ommissie, onder paritaire vorm oprichtte. De Minister eens verdwenen, weet men niet of de Commissie haar werkzaamheden heeft voortgezet en moet worden vastgesteld dat de Regering, in elk geval, er geen conclusie heeft uitgetrokken en de in Juni jl. door het Parlement besloten verlenging slechts met tegenzin heeft aanvaard.

Die verlenging zal op 31 December a.s. verstrijken. De Regering heeft zo pas plots besloten geen initiatief tot nieuwe verlenging te nemen en niets laat vermoeden, dat een wet die de kwestie regelt zou kunnen besproken, gestemd en uitgevaardigd worden vóór 1 Januari 1948.

Het komt er dus op aan dat de bescherming door de grendelwet, hoe onvolmaakt zij ook zij, niet ontnomen worde aan de klein- en middelgrote handel van dit land.

Proposition de loi prorogeant les dispositions légales qui interdisent l'ouverture et l'agrandissement de certains établissements de vente en détail.

ARTICLE PREMIER.

La loi du 1er avril 1938 prorogeant et modifiant la loi du 13 janvier 1937, interdisant l'ouverture ou l'agrandissement de certains établissements de vente en détail, est prorogée jusqu'au 1er juin 1948.

ART. 2.

La présente loi entre en vigueur le 1er janvier 1948.

A. BUISSET.

Wetsvoorstel tot verlenging van de wettelijke bepalingen houdende verbod zekere instellingen voor detailverkoop te openen of te vergroten.

EERSTE ARTIKEL.

De wet van 1 April 1938 tot verlenging en wijziging van de wet van 13 Januari 1937, houdende het verbod zekere instellingen voor detailverkoop te openen of te vergroten, wordt tot 1 Juni 1948 verlengd.

ART. 2.

Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1948.